

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 8. avgusta 2024. godine
Br. Ref.:RK 2502/ 24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI67/24

Podnosilac

Nail Kryeziu, Neze Shalaj, Samir Krasniqi, Gjylbear Hyseni, Xhavit Mala, Besim Kolgeci, Bajram Kafexholli, Hasim Kryeziu, Fitor Hoxha, Faridin Hasanagic, Bekim Bytyqi, Zafir Azizovic, Rafit Kurtisi, Iljaz Nesho i Nehat Purova

**Ocena ustavnosti
Zakona (br. 08/L-137) o šumama,
objavljen 3. aprila 2023. godine u Službenom listu**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosioci zahteva

- Zahtev je podnet od strane Nail Kryeziu, Samir Krasniqi (iz sela Brezne, opština Dragaš), Neze Shalaj, Gjylbear Hyseni, Xhavit Mala, Bekim Bytyqi, Iljaz Nesho, Zafir Azizovic, Nehat Purova (iz Prizrena) Besim Kolgeci (iz sela Vranić, opština Suva Reka), Bajram Kafexholli, Fitor Hoxha (iz sela Belanica, opština Priština), Hasim Kryeziu (iz opštine Dragaš), Faridin Hasanagic (iz sela Manastirica, opština Prizren) i Rafit Kurtisi (iz sela Donje Ljubinje, opština Prizren) (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupa Nazmi Mustafi, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost Zakona o šumama, odnosno Zakon br. 08/L-137 (u daljem tekstu: osporeni zakon), odnosno stav (2) člana 2; stav (1) člana 8; član 27; stav (6) člana 33; stav (8) člana 49; stav (3) člana 58, stav (4) člana 64; podstavove (1.1) i (1.2) člana 67; stav (3) člana 76. istog zakona, za koje podnosioci zahteva tvrde da nije u skladu sa članovima 7. [Vrednosti], 21. [Opšta načela], 22 [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 24. [Jednakost pred zakonom], 46. [Zaštita imovine], 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije], 52. [Odgovornost za životnu sredinu], 80. [Usvajanje zakona], 81. [Zakoni od vitalnog interesa], 121. [Imovina], 122. [Korišćenje prirodnih izvora i bogatstava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti osporenog zakona, odnosno stava (2) člana 2; stava (1) člana 8; člana 27; stava (6) člana 33; stava (8) člana 49; stava (3) člana 58; stava (4) člana 64; podstavova (1.1) i (1.2) člana 67; stava (3) člana 76 ovog zakona.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 18. marta 2024. godine, podnosioci zahteva su podneli zahtev Sudu.
6. Dana 26. marta 2024. godine, predsednica Suda je odlukom [Br. GJR.KI67/24] imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i odlukom [Br.KSH. KI 67/24] imenovala Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Jeton Bytyqi (članovi).
7. Dana 12. aprila 2024. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosilaca zahteva o registraciji zahteva, obavestivši ga da ga je registrovao u odgovarajućem registru Suda pod brojem KI67/24.
8. Dana 16. jula 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica slučaja

9. Podnosioci zahteva su zaposleni u Direkciji za upravljanje Nacionalnog parka „Šari“ sa sedištem u Prizrenu, koja funkcioniše u okviru Ministarstva životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture.
10. Dana 6. jula 2022. godine, jedan od podnosilaca zahteva B.K. je putem elektronske pošte poslao „Zahtev za izmenu i dopunu Nacrta zakona o šumama“, koji je poslat: (i) predsednici Republike Kosovo, gđi. Vjosa Osmani; (ii) premijeru Republike Kosovo, g. Albin Kurti; (iii) predsednik Skupštine Republike Kosovo, g. Glauk Konjufca; (iv) g. Abelard Tahiri; (v) gđi. Fitore Pacolli; (vi) g. Bajram Badivuku; (vii) gđi. Mimoza Kusari-

Lila; (viii) g. Arben Gashi; (ix) g. Besnik Tahiri; (x) g. Igor Simić; (xi) g. Enis Kervan; kao i (xii) Kancelariji za javno komuniciranje. U ovom zahtevu B.K. je izrazio zabrinutost u vezi sa osporenim zakonom i pružio je predloge za njegovu izmenu, na osnovu iskustava i zakonodavstva zemalja iz Evrope.

11. Dana 21. marta 2023. godine, jedan od podnosilaca zahteva B.K. je putem elektronske pošte poslao „*Zahtev za usklađivanje Zakona o šumama sa Ustavom i zakonodavstvom o nacionalnim parkovima*“, koji je poslat: (i) predsednici Republike Kosovo, gđi. Vjosa Osmani; (ii) premijeru Republike Kosovo, g. Albin Kurti; kao i (iii) predsedniku Skupštine Republike Kosovo, g. Glauk Konjufca. Podnosilac zahteva je naglasio sledeće:

„[...] Obaveštavamo vas da sastav ovog zakona u članu 2. stav 2, članu 8. stavovi 1 i 2, članu 28., članu 34. stav 6, članu 50. stav 8, članu 68. i podstavovi 1.1 i 1.3, članu 70. stav 1, koji su prošli prvo čitanje u julu 2022. godine, bili su u suprotnosti sa Ustavom Republike Kosovo (član 122, stav 2) i zakonodavstvom o zaštiti prirode i nacionalnih parkova: Zakonom br. 03/L-233 o zaštiti prirode; Zakonom br. 04/L-087 o Nacionalnom parku „Šari“; Zakonom br. 04/L-086 o Nacionalnom parku „Bješket e Nemuna“; Prostornom planu Nacionalnog parka „Šari“ – Odlukom br. 04-V-772 Skupštine Republike Kosovo; Uredbom br. 21/2013 MSPP-a o unutrašnjem redu nacionalnih parkova, SL br. 46/08, novembra 2013. godine i dr.“
12. Dana 9. marta 2023. godine, Skupština Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština) usvojila je osporeni zakon.
13. Dana 3. aprila 2023. godine, osporeni zakon je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo.
14. Dana 12. aprila 2023. godine, dva podnosioca zahteva, B.K. i F.M, u svojstvu direktora DUNP „Šari“, odnosno DUNP „Bješket e Nemuna“, podneli su žalbu Vrhovnom sudu i predsedavajućem Sudskog saveta Kosova, tvrdeći da sporni zakon sadrži ustavne i zakonske povrede i zatražili su da se sporni zakon suspenduje ili izmeni u skladu sa Ustavom i zakonima koji su na snazi o nacionalnim parkovima.
15. Istog datuma, podnosioci zahteva su podneli žalbu: (i) Komisiji za zakonodavstvo, mandate, imunitet, poslovnik skupštine i nadzor Agencije protiv korupcije; (ii) ombudsmanu Republike Kosovo; (iii) Vrhovnom sudu; (iv) predsedavajućem SSK-a; (v) predsednici Republike Kosovo; (vi) premijeru Republike Kosovo; (vii) predsedniku Skupštine; (viii) predsednici Komisije za životnu sredinu, hranu, poljoprivredu, planiranje i razvoj; (ix) Koordinatoru Komisije za životnu sredinu, hranu, poljoprivredu, planiranje i razvoj; (x) gđi. Mimoza Kusari-Lila, šefica parlamentarne grupe LVV; (xi) g. Abelardu Tahiriju, šef parlamentarne grupe PDK; (xii) g. Arbenu Gashiju, šef parlamentarne grupe LDK; (xiii) g. Besniku Tahiriju, šef parlamentarne grupe AAK; (xiv) g. Igoru Simiću, šef parlamentarne grupe SL; kao i (xv) g. Enisu Kervanu, šef Multietničke parlamentarne grupe.
16. Dana 7. novembra 2023. godine, šest (6) podnosilaca zahteva podneli su zahtev DUNP „Šari“, da im se kao vlasnicima privatne imovine koja se nalazi na teritoriji Nacionalnog parka Šari, odnosno u katastarskoj oblasti Mušnikovo, dodeli mogućnost korišćenja privatnih šuma koje se tu nalaze za porodične potrebe i u cilju snabdevanja lokalne zajednice ogrevnim drvom za zimsku sezonu. Podnosioci zahteva su uz svoj zahtev priložili posedovne listove i kopije planova, kojima se dokazuje da su jedini vlasnici katastarske jedinice u predmetnoj oblasti.
17. Dana 16. oktobra 2023. godine, DUNP je odbio zahteve zainteresovanih strana o mogućnosti korišćenja privatnih šuma koje se nalaze u Nacionalnom parku „Šari“, za

porodične potrebe: DUNP-Š je obrazložio sledeće: „[...] s obzirom da ove godine (2023. god.) Ministarstvo za životnu sredinu, prostorno planiranje i infrastrukturu (MŽSPPI), odnosno Agencija za zaštitu životne sredine Kosova (AŽŽSK) nije dala dozvolu (donela odluku) za sprovođenje godišnjeg plana zaštite, očuvanja i održavanja šuma u Nacionalnom parku „Šari“, uz Obaveštenje da se ove godine ne mogu obavljati usluge sanitarne seče u javnim i privatnim šumama u cilju snabdevanja mesne zajednice ogrevnim drvom za zimsku sezonu, zbog intervencija Agencije šumarstva Kosova i intervencija u zakonodavstvu Zakona o šumama br. 08/L-137 koji je usvojen od strane Skupštine Republike Kosovo i Predsedništva [...].

Navodi podnosilaca zahteva

18. Sud podseća da podnosioci zahteva osporavaju ustavnost osporenog zakona, za koji podnosioci zahteva tvrde da nije u skladu sa članovima 7. [Vrijednosti], 21. [Opšta načela], 22. [Direktna primjena međunarodnih sporazuma i instrumenata] 24. [Jednakost pred zakonom], 46. [Zaštita imovine], 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije], 52. [Odgovornost za životnu sredinu] 80. [Usvajanje Zakona], 81. [Zakon od vitalnog interesa], 121. [Imovina], 122 [Korišćenje prirodnih izvora i bogatstava] Ustava.
19. Podnosioci zahteva ne osporavaju u celini osporeni zakon, već samo sledeće odredbe: stav (2) člana 2; stav (1) člana 8; član 27; stav (6) člana 33; stav (8) člana 49; stav (3) člana 58; stav (4) člana 64; podstavove (1.1) i (1.2) člana 67; stav (3) člana 76.
20. Podnosioci zahteva navode da osporeni zakon nije u skladu sa zakonodavstvom o zaštiti prirode i nacionalnih parkova, kao što su: (i) Zakon br. 03/L-233 o zaštiti prirode; (ii) Zakon br. 04/L-087 o nacionalnom parku „Šari“; (iii) Zakon br. 04/L-086 o nacionalnom parku „Bješket e Nemuna“; (iv) Prostorni plan nacionalnog parka „Šari“, odnosno odluku Skupštine sa brojem 04-V-772; (v) Uredbu br. 21/2013 Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja o unutrašnjem redu nacionalnih parkova.
21. Podnosioci zahteva navode da je osporeni zakon u suprotnosti sa Ustavom i važećim zakonima o nacionalnim parkovima, prema kojima su nacionalni parkovi zaštićena područja od nacionalnog značaja koja su uređena posebnim zakonima. Podnosioci zahteva ističu da se prema članu 122. stav 2. Ustava, prirodne vrednosti od nacionalnog značaja i interesa, kao što su nacionalni parkovi, uređuju posebnim zakonom, kao što su Zakon o Nacionalnom parku „Šari“ i Zakon na nacionalnom parku „Bješket e Nemuna“ i uživaju njihovu posebnu zaštitu u skladu sa zakonom. Shodno tome, prema njima, svaki drugi zakon koji se izrađuje i usvaja u Skupštini mora biti u skladu sa gore pomenutim zakonodavstvom.
22. Podnosioci zahteva ističu da je članom 27. osporenog zakona predviđena izrada Plana upravljanja šumama u Nacionalnom parku, koji izrađuje i sprovodi Agencije šumarstva, što je suprotno važećoj zakonskoj regulativi za zaštitu prirode i nacionalnih parkova, koji predviđa Prostorni plan i Plan upravljanja nacionalnim parkovima, koji obuhvata upravljanje svim vrednostima i prirodnim resursima. Za izradu i sprovođenje Plana upravljanja Nacionalnim parkom, godišnjih programa i planova za šume i druga prirodna dobra u Nacionalnom parku, nadležna je Direkcija za upravu Nacionalnog parka, a ne Agencija šumarstva, kako je utvrđeno osporenim zakonom.
23. Podnosioci zahteva ističu da je članom 69. osporenog zakona predviđeno uspostavljanje „Službe za zaštitu šuma“ od strane Agencije šumarstva u državnim šumama i šumskim zemljištima, što podrazumeva i u nacionalnim parkovima, što je suprotno navedenom važećem zakonodavstvu kojim je definisano da nadzor i očuvanje svih prirodnih resursa u nacionalnim parkovima sprovode nadzornici i čuvari prirode Direkcije koja upravlja nacionalnim parkom a ne šumari Agencije šumarstva.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 7. [Vrednosti]

„1. Ustavni red Republike Kosovo se zasniva na načela slobode, mira, demokratije, jednakosti, poštovanja ljudskih prava i sloboda vladavine zakona, nediskriminacije, imovinskog prava, zaštite sredine, društvenog prava, pluralizma, podjele državne vlasti i tržišne privreda.

[...]

Član 21. [Opšta načela]

„1. Ljudska prava i osnovne slobode su neodvojiva, neotuđiva i neosporiva i čine osnov pravnog reda Republike Kosovo.

2. Republika Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, predviđene ovim Ustavom.

[...]

Član 46. [Zaštita imovine]

„1. Garantuje se pravo na imovinu.

2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.

3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproprijuje.

4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.

[...]

Član 52. [Odgovornost za životnu sredinu]

„1. Priroda i biodiverzitet, životna sredina i nacionalno nasleđe su obaveza svakog lica.

2. Institucije javne vlasti su dužne da se angažuju kako bi svakom licu garantovali mogućnost uticaja na odluke koje se tiču životne sredine u kojoj žive.

3. Uticaj na životnu sredinu će se uzeti u obzir od strane javnih institucija tokom procesa donošenja odluka.“

Član 80. [Usvajanje zakona]

„1. Zakoni, odluke i ostali akti se usvajaju od strane Skupštine većinom glasova prisutnih poslanika, osim u slučajevima kada to ovaj Ustav drugačije nalaže.

2. Zakon koji je usvojila Skupština se potpisuje od strane Predsjednika Skupštine Kosova i objavljuje se od strane Predsjednika Republike Kosovo, nakon što ga je potpisao u roku od osam (8) dana od dana dobijanja istog.

[...]

Član 121.
[Imovina]

*„1. Vrste imovine se regulišu zakonom.
[...]*

Član 122.
[Korišćenje prirodnih izvora i bogatstava]

„1. Građani Republike Kosovo mogu, u saglasnosti sa zakonom određenim uslovima, slobodno raspolagati prirodnim izvorima i bogatstvima Republike Kosovo, bez povrede obaveza koje proističu iz međunarodnih sporazuma o ekonomskoj saradnji.

2. Prirodna bogatstva kao što je voda, vazdušni prostor, mineralna bogatstva i ostala prirodna bogatstva kao što je zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, nekretnine i ostala dobra od posebnog kulturnog, istorijskog, ekonomskog i ekološkog značaja, koja su zakonom određena kao značajna za Republiku Kosovo, uživaju posebnu zaštitu, u skladu sa zakonom.

3. Zakonom se reguliše način na koji vlasnici sa stanarskim pravom i vlasnici uopšte, mogu koristiti dobra od interesa za Republiku Kosovo, kao i kompenzaciju za ograničenja kojima podliježu.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

24. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom i dalje precizirane Zakonom i predviđeni Poslovníkom.
25. S tim u vezi, Sud se prvobitno poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Nadležnost i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

26. Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, tražene članovima 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) Zakona, koji propisuju:

Član 47.

(Individualni zahtevi)

„1 Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pokrenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“

Član 48.

(Tačnost podneska)

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

Pravilo 34.

(Kriterijum o prihvatljivosti)

„(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

(a) Ako je zahtev podnela ovlašćena strana;

27. Pozivajući se na gore navedene odredbe, Sud prvo mora da oceni da li su podnosioci zahteva ovlašćene strane da podnesu takav zahtev.
28. Sud ponavlja da Ustav ne predviđa mogućnost da pojedinci traže ocenu ustavnosti zakona i opštih akata, o tome da li su u skladu sa Ustavom. Pojedinci su ovlašćeni da osporavaju samo akte organa javne vlasti kojima se krše njihova Ustavom utvrđena prava (slučajevi Suda, [KI102/17](#), *podnosilac Meleq Imeri*, rešenje o neprihvatljivosti, od 10. januara 2018. godine, stav 20; [KI92/12](#), *podnosilac Sali Hajdari*, rešenje o neprihvatljivosti, od 6. decembra 2012. godine, stav 16; [KI17/19](#), *podnosioci Zymer Neziri, Rexhep Doçi, Daut Bislimi, Xheladin Shala, Adem Zejnullahu, Exhlale Dobruna, Mehmet Ahmetaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 9. jula 2020. godine, stavovi 33-34; slučaj ESLJP-a, [Centre for Legal 4 Resources on Behalf of Valentin Campeanu protiv Rumunije](#), br. 47848/08, presuda od 17. jula 2014. godine, stav 101).
29. Sud ponavlja da, u slučajevima kada pojedinci tvrde da je zakon direktno uticao na njihove pravne interese i da postoje izvršne odluke zasnovane na tom zakonu, onda ih Sud prihvata kao ovlašćene strane (slučaj Suda, [KI185/21](#), *podnosilac DOO „CO COLINA“*, presuda od 8. februara 2023. godine, stav 103-111). U slučajevima kada postoje izvršne odluke potkrepljene zakonom koje utiču na zakonska prava pojedinaca, a potonji ne koriste pravna sredstva pred redovnim sudovima protiv tih odluka, Sud ove zahteve smatra preuranjenim (slučaj Suda, [KI136/19](#), *podnosilac DOO „CO COLINA“*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. aprila 2021. godine, stavovi 93-96).
30. U konkretnom slučaju, Sud primećuje da je osporeni zakon usvojen u Skupštini 9. marta 2023. godine, dok je objavljen u Službenom listu 3. aprila 2023. godine.
31. Sud podseća da podnosioci zahteva osporavaju ustavnost osporenog zakona, uz tvrdnju da su pojedine odredbe osporenog zakona u suprotnosti sa Ustavom i važećim zakonima koji regulišu pitanja životne sredine. Podnosioci zahteva su uputili dopise glavnim državnim institucijama u kojima su adresirali svoje tvrdnje da osporeni zakon nije u skladu sa Ustavom i važećim zakonima. Očigledno, njihove brige i navodi nisu uzete u obzir i nisu odražene u osporenom zakonu.
32. Sud primećuje da su neki od podnosilaca zahteva podneli zahtev DUNP „Sharri“, da kao vlasnici privatnih imanja koja se nalaze na teritoriji Nacionalnog parka Šar, mogu koristiti privatne šume za porodične potrebe i za snabdevanje lokalne zajednice ogrevnim drvom za zimsku sezonu (videti stav 16). Njihov zahtev je odbio DUNP „Sharri“ na osnovu toga što je Kosovska agencija za zaštitu životne sredine donela odluku da se ne dozvoli seča javnih i privatnih šuma za svrhe snabdevanja lokalne zajednice ogrevnim drvom za zimsku sezonu (vidi stav 17).
33. Sud ističe da odluka DUNP „Sharri“ da odbije zahtev podnosilaca zahteva za korišćenje privatnih šuma za njihove potrebe, predstavlja akt, odluku ili meru sprovođenja koje su služile za sprovođenje osporenog zakona. Podnosioci zahteva su imali priliku da iskoriste raspoloživa pravna sredstva za osporavanje gore navedene odluke; i za ostvarivanje njihovih pravnih interesa pred redovnim sudstvom. Podnosioci zahteva nisu dokazali da su koristili bilo kakva pravna sredstva pred redovnim sudovima u vezi sa ovim pitanjem (vidi predmet Suda, [KI136/19](#), *podnosilac DOO „CO COLINA“*, gore citirano, stav 89-97).

34. Sud ponavlja da Ustav Kosova ne predviđa *actio popularis*, što znači da pojedinci ne mogu da se žale u apstraktu ili direktno ospore radnje ili propuste javnih organa. Ustav Kosova predviđa podršku pojedincima u vezi sa radnjama 3 ili propustima javnih organa samo u okviru delokruga propisanim u članovima 113.1 i 113.7 Ustava, koji zahtevaju da podnosioci zahteva pokažu da su (1) ovlašćene strane, (2) da su direktno pogođeni konkretnim aktom ili propustom javnih organa, i (3) da su iscrpeli sva pravna sredstva predviđena zakonom. (Ustavni sud Republike Kosovo, slučaj br. KI39/11, podnosilac: Tome Krasniqi, ocena ustavnosti obaveštenja br. 311/07 od 13. aprila 2007. godine, i potvrde br. 322/07 od 30. aprila 2007. godine, Ministarstvo rada i socijalne zaštite, rešenje o neprihvatljivosti od 30. januara 2013. godine, stay 40 i reference su ovde citirane).
35. S tim u vezi, Sud naglašava da se njegova proceduralna i materijalna nadležnost za ocenu akata opšteg karaktera pokreće samo od strane ustavnih institucija, u skladu s postupkom utvrđenim u članu 113. Ustava; dok pojedinci imaju pravo da ospore samo pojedinačne akte javnih organa koja povređuju njihova individualna prava i tek nakon što iscrpe sva pravna sredstva predviđena stavom 7 člana 113. Ustava.
36. Shodno tome, zahtev na ustavnim osnovana treba da se proglasi neprihvatljivim, jer nije podnet na zakonski način od strane ovlašćene strane, kao što je propisano u stavovima 1 i 7 člana 113. Ustava.
37. Sud zaključuje da podnosioci zahteva nisu ovlašćene strane shodno članu 113.1 Ustava i pravilom 34. (1) (a) Poslovnika o radu, stoga se zahtev mora proglasiti neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa stavovima 1 i 7 člana 113. Ustava, članovima 47. i 48. Zakona i pravilom 34. (1) (a) Poslovnika o radu, dana 16. jula 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani